

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΕΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

«Βρισκόμαστε σε αναζήτηση εθνικής αυτογνωσίας»

Η κοινωνία βρίσκεται σε μια εναγώνια αναζήτηση εθνικής αυτογνωσίας τονίζει ο καθηγητής πανεπιστημίου και συγγραφέας Θανάσης Διαμαντόπουλος μιλώντας στην «Ε» για το νέο του βιβλίο «Χωρίς Στέμμα: Η Αβασίλευτη του Μεσοπολέμου. Ανατομία ενός ιστορικοπολιτικού ατυχήματος» που θα παρουσιαστεί τη Δευτέρα το βράδυ στο Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας. Ο Θανάσης Διαμαντόπουλος υποστηρίζει

ότι το αποτύπωμα του παρελθόντος βαραίνει πάντα στην πολιτική συνείδηση όλων των Ιστών και θεωρεί ότι η χώρα μας έχει μπει σε μια νέα φάση γιατί η περίοδος 2012-2015 αναβάθμισε στις συνειδήσεις των συμπατριωτών μας την αξία του πραγματικού έναντι του «ιδεολογισμού». Μιλώντας για την περιοχή και τις καλαματιανές του ρίζες αποκαλύπτει ότι σκέφτεται να μετεγκαταστεί μόνιμα στην Καλαμάτα.

Συνέντευξη στο Γιώργο Παγονόουλη

■ Κύριε καθηγητά το βιβλίο σας διαβάζεται και προκαλούν πάντα έντονο διάλογο στην κοινή γνώμη. Είναι τα θέματα; Ο τρόπος προσέγγισης και γραφής; Υπάρχει κάποια συνταγή επιτυχίας;

Νομίζω πως από το 2022 -δεν ήλω το 2021 λόγω του κορωνοϊού- η ελληνική κοινωνία βρίσκεται, λόγω των συνεχών σημαντικών επεισοδίων, σε μια εναγώνια αναζήτηση εθνικής αυτογνωσίας. Και βέβαια, κατά τα ειωθότα, διαδέχεται και πολώνεται -και- για το εθνικό μας χθές. Αλλάσσει έχει ληθεί πως συχνά οι πολιτικές μάχες του «εκόςτοτε» σήμερα δίνονται για το ποιος θα έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει κατά βούληση την εικόνα του ιστορικού χθές. Όσον με αφορά προσπαθώ να συνδυάζω μια γραφή κατά το δυνατόν ρευστά και γλαφυρή, ει δυνατόν και χιμώδη, χωρίς όμως υπερβολές -ένος γνωστού ιστορικού είχε την καλοσύνη να πρήξει πως στο έργο μου ο καταξιωμένος επιστήμονας συναντά τον λογοτέχνη- με την κατά πρόσωπο αντιμετώπιση των γεγονότων, όπως αυτά προκύπτουν από αξιόπιστες πηγές: Χωρίς εξωραϊσμούς, χωρίς ψευθία, ενίοτε και με λογική απομυθοποίηση, αλήθια και χωρίς δαιμονολογίες ή διάθεση καθολικής αποδόμησης, έχοντας ως βάση προσέγγισης πως η πραγματικότητα -όπως και η συμβολή στη διαμόρφωσή της των περισσότερων ηθαστουργιών Ιστορίας- συνήθως κινείται σε αποπρώσεις του γκρίζου. Σε έναν κόσμο μελετητών ή μόνο γραφιάδων, πολλοί εκ των οποίων ξεκινούν με διάθεση να δικαιώσουν ή να κατακεραυνώσουν, ίσως αυτό ξεχωρίζει...

■ Το νέο σας βιβλίο «Χωρίς Στέμμα: Η αβασίλευτη του Μεσοπολέμου» αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου σας για τη Δίκη των Έξι; Εν πολλοίς ναι. Και η συγκεκριμένη δίκη (στην οποία δικαστικός κληρονομία, χωρίς αυτό να δηλοποιεί πως δεν ήταν τέρπασια τα πολιτικά ήθη των καταδικασθέντων, έστω και αν αυτοί ήταν οι ήρωες μιας τραγωδίας, της οποίας δεν είναι τη δυνατότητα να κατευθύνουν τα νήματα) και η αληθινή πολιτευματική με συνθήκες, σε κάποιο βαθμό έστω, βιασμού της βούλησης της κοινωνίας, παράλληλα δε το κοινό υπόβαθρο και των δύο δραμάτων, του δικαστικού και του πολιτευματικού, που ήταν η βενεζελουατρακρατία, όλα αυτά συνδέονται. Διότι όλοι ήταν επιμέρους εκδηλώσεις του Εθνικού Διασμού, ο οποίος είχε από όλες τις πλευρές οδηγήσει στα τάρταρα τον σεβασμό στους θεσμούς. Επρόκειτο για διαδοχικές εκδηλώσεις της κατάρρευσης της βίας σε μια δικαίμενη και σχεδόν «άθεστη» κοινωνία, όπου κυριαρχούσε η ανομία. Πρωτίστως με το κοινωνιολογικό περιεχόμενο του όρου όπως το είχε εισαγάγει ο Εμίλ Ντυρκέμ: μια κοινωνία χωρίς κοινά αποδεκτά θεσμικά και αξιακά πλαίσια.

■ Θέλετε να φωτίσετε τη συγκεκριμένη περίοδο ή θέλετε να ξαναγράψετε -όπως λένε κάποιοι- την Ιστορία;

Την Ιστορία δεν μπορεί να την (ξανα)γράψει ένα άτομο. Αυτό το κάνει η πνευματική ορίμανση της κοινωνίας, όταν την καθιστά ικανή να καταβάσει καταστάσεις τους μύθους και τους δαιμόνες της. Ο Βενεζέλος ήταν και το δόο. Σε αυτό προσπαθώ να έχω μια μικρή συμβολή με το όλο έργο μου, κυρίως με τα

Ιστορικά -αλήθια και τα περί τους θεσμούς ή τις πολιτικές δομές- βιβλία μου.

■ Επειδή έχετε ασχοληθεί ιδιαίτερα με τις διαπλοκές και τους δικασμούς που καθόρισαν την πορεία του σύγχρονου ελληνικού κράτους, καταλήγετε σε κάποιο συμπέρασμα; Δεν ξεπερνούμε το παρελθόν ή μας αρέσει να διαφωνούμε με ακραίο τρόπο;

Το αποτύπωμα του παρελθόντος βαραίνει πάντα στην πολιτική συνείδηση όλων των Ιστών. Και επιδοκιμάζει σε μεγάλο βαθμό και για μεγάλο διάστημα τους ήσους -που πάντα υπερτονίζουν το εις βάρος τους εγκλήματα των «άλλων», «η κόπωση είναι οι Άλλοι!», έλεγε ο Ζ.Π. Σαρτρ να δουν τα δικά τους εγκλήματα. Οι Γάλλοι, για παράδειγμα, μόνο πρόσφατα άρχισαν να βλέπουν κατά πρόσωπο τα εθνικά τους εγκλήματα στην Αλγερία. Παρ' ημίν ένα καινούριο ρεύμα ιστοριογραφίας, στο οποίο θα ήθελα να πιστεώσω πως εντάσσεται, προσπαθεί με την ευκαιρία των επεισοδίων να αναδείξει και τα ελληνικά εγκλήματα. Και κατά

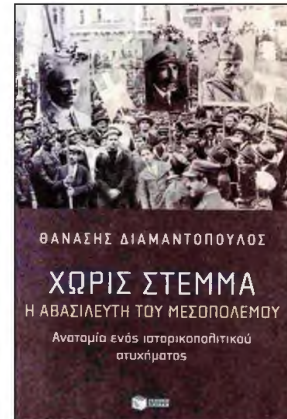
των «άλλων» Ελλήνων και κατά γειτονικών Ιστών. Πάνω στη λογική πως δεν υπάρχει ουλήσλογο υποκείμενο που στη διαδρομή του χρόνου να μην ενλόησε τους ρόλους και του θύματος και του θύτη. Ο δημοσιογράφος της Καθημερινής Ηλίας Μαγλιθίνης, π.χ., αναφέρει τα «κοιμολόγια» που κατασκευάζουν Έλληνες στρατιώτες στη Μ. Ασία από τις θηές των διαεμφών και δολοφονημένων μουσουλμάνων.

■ Στον παρόντα χρόνο παρατηρείται μια ύφεση πολιτικών παθών και η ακραία αντιπαράθεση της περιόδου των μνημονίων εξαντλείται μεταξύ τροχ στα social media. Μόδαμε, μετά τη διάμηση προσδοκίων που αποδείχτηκαν αυταπάτες, ή απλώς βρισκόμαστε σε ένα διάλειμμα το οποίο κάποια στιγμή θα λήξει και θα επανέλθουν με ένταση οι παλιές διαπλοκές;

Πιστεύω πως η φρενήρ περίοδος 2012-2015 αναβάθμισε στις συνειδήσεις των συμπατριωτών μας την αξία του πραγματικού έναντι του «ιδεολογισμού».

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Η παρουσίαση του βιβλίου «Χωρίς Στέμμα: Η αβασίλευτη του Μεσοπολέμου. Ανατομία ενός ιστορικοπολιτικού ατυχήματος» θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 4 Μαρτίου στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας. Η συζήτηση θα κινηθεί τόσο στην εποχή την οποία καλύπτει το έργο όσο και στους θεσμικοπολιτικούς παράγοντες που μπορεί να καταστούν εύρωστο το δημοκρατικό πολιτεύμα. Στη συζήτηση θα συμμετάσχουν ο Αλέκος Παπαδόπουλος (πρώην υπουργός), ο Αγγελος Συρίγος (αν. καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής, Παντείου Πανεπιστημίου, βουλευτής Α' Αθηνών, τ. υπουργός) ο Αντώνης Κλάμης (επίκουρος καθηγητής Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Πελοποννήσου), ο Ιωάννης Θεοδωρόπουλος (δικηγόρος, ιστορικός ερευνητής) και ο συγγραφέας Θανάσης Διαμαντόπουλος. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο Δήμαρχος Καλαμάτας Θανάσης Βασιλόπουλος.

Και αυτό και το πνεύμα της διαπίστωσής σας ερμηνεύει και δημιουργεί την προσδοκία πως δεν θα έχουμε μελλοντικά μεγάλες αναταράξεις. Αφού, όπως έλεγε και ο Α. Καίσαρ, «ο πόλεμος -θα προσέβα: διακρατικοί και εμφύλιοι- δεν γίνονται τόσο για συμφέροντα όσο για ήξεις». Επί τη ευκαιρία θυμίζω πως έως πρόσφατα ήμασταν ως ήσος έτοιμοι να πολεμήσουμε για ένα νόναο.

■ Είστε καθηγητής πανεπιστημίου και γνωρίζετε πάρα πολύ καλά τα ζητήματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Θεωρείτε ότι το νομοσχέδιο για τα μη κρατικά πανεπιστήμια είναι αυτό που λείπει για να αναβαθμιστεί η παιδεία στη χώρα;

Το βέβαο είναι πως όχι μόνο οι φοιτούντες αλήθια και οι εργαζόμενοι στα δημόσια πανεπιστήμια -όπως αλήθια οι περισσότεροι «μοχθούστες» στον δημόσιο τομέα- διακατέχονται από μια λογική μακροπρόθεσης, που προκαλεί ποιοτικό εκπεσό των οργανισμών που υπηρετούν, ίσως η ίδρυση ανταγωνιστικών πανεπιστημίων από μη κρατικούς φορείς ήπιωσουργήσας σαν ήπιωστροσόφιο για τους «μακάρους». Πρόβλημα, βέβαο, υπάρχει από το συνταγματικό κείμενο προς αντιμετώπιση του οποίου γίνεται προσοχή και σε κάποιες ήπιωσλικές ακροαώσεις, ποτέ όμως ένα κείμενο δεν σταμάτησε τη δυναμική της ζωής.

ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

■ Η σχέση σας με την Καλαμάτα είναι ιδιαίτερη ως τόπος καταγωγής της μητέρας σας. Τι σας αρέσει όταν έρχεστε και τι σας αποεί;

Αν μπορούσατε τι θα αλήθιαζε;

Είναι η πόλη στην οποία έκανα τα πρώτα μου βήματα και τα πρώτα μπάνα μου στη θάλασσα. Φοβόμαι πως θα με θεωρήσετε υπέρμετρα «διπλωμάτη» ή υποκριτικά ευγενικό, αλήθια μου αρέσουν σχεδόν τα πάντα, μου αρέσει η απέραντη ζεστασιά και δικτικότητα των ανθρώπων, μου αρέσει ακόμη -βλέποντας το περισσότερο σαν ενδιαφέρον, παρά σαν κούτσουμο ήλιου- και το ότι οι πάντες ξέρουν τα πάντα για τους πάντες. Ελληνικά σκέφτομαι να μετεγκαταστώ εδώ. Ίσως με εννοεί πως τα υπέροχα νεοκλασικά που έχουν επιβιώσει περιβάλλονται από συχνά αντισεθητικές πολιτικοτικές. Αλήθια εν προκειμένο δεν δικαιώματα να διαμορφωθούν: την πρώτη πολιτικοτική στην πόλη, μεταξύ ΟΤΕ και του τότε κληματογράφου «Εσπερος», την έχισσε, υπό την εποπτεία και την εποπτεία της μητέρας μου, ο παππούς μου, ο φαρμακοποιός Μερμελέκος.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ

Ο καθηγητής Θανάσης Διαμαντόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1951. Πτυχιούχος της Νομικής Αθηνών (αρχικά στο νομικό, μετέπειτα του «πολιτικού τμήματος» καθώς και της Φιλοσοφικής Αθηνών (τμήματος Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας, κατεύθυνση Ψυχολογίας), μεταπτυχιακός διπλωματούχος (D.E.A.) και διδάκτορας Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Paris I - Sorbonne (στο Συγκριτικά Πολιτικά Συστήματα), διδάσκει στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και, ως προκεκλήμενος καθηγητής, στο Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών της Αλήθιας. Ειδίκευται στη θεωρία των πολιτικών κομμάτων-κομματικών συστημάτων, όπως επίσης στην ελληνική πολιτική ζωή του 20ού αιώνα και στα εκλόγια συστήματα. Έχει συνεργασθεί επί χρόνια, ως πολιτικός σχολιαστής-αναλυτής, με την «Καθημερινή», τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», τον «Τύπο της Κυριακής» και το ραδιοσταθμό «Αθήνα-9.84». Είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων με θέμα την εξουσία, τα πολιτικά κόμματα και τη σύγχρονη ελληνική πολιτική.